

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/24/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215208486
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2215208486.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. G., nar. XX.XX.XXXX a J. L. G., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov - matka: J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, R., a otec: S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E. XXXX/X, T., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 28. januára 2016, č.k. 10P/27/2015-142, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa

a) **p o t v r d z u j e** v napadnutej časti čo do výšky výživného na maloleté deti a **m e n í** čo do počiatku a trvania vyživovacej povinnosti otca tak, že otec je povinný platiť výživné na maloletého S. vo výške 60,- eur mesačne od 01.05.2015 do 31.07.2015 a vo výške 150,- eur mesačne od 01.08.2015 do 26.02.2016 a na maloletú J. L. vo výške 50,- eur mesačne od 01.05.2015 do 31.07.2015 a vo výške 100,- eur od 01.08.2015 do 26.02.2016

b) **m e n í** v časti zročného výživného tak, že dlh na zročnom výživnom za obdobie od 01.05.2015 do 26.02.2016 na maloletého S. vo výške 810,- eur otcovi povoľuje splácať v mesačných splátkach po 25 eur a dlh na zročnom výživnom za obdobie od 01.05.2015 do 26.02.2016 na maloletú J. L. vo výške 500,- eur otcovi povoľuje splácať v mesačných splátkach po 20 eur, a to spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa na čas do rozvodu zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude spravovať ich majetok, otca zaviazal platením výživného na maloletého S. od 01.01.2015 do 31.07.2015 vo výške 60 eur mesačne a od 01.08.2015 vo výške 150 eur mesačne a na maloletú J. L. od 01.01.2015 do 31.07.2015 vo výške 50 eur mesačne a od 01.08.2015 vo výške 100 eur mesačne, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke a dlh na zročnom výživnom za obdobie od 01.01.2015 do 31.01.2016 vo výške 1.610 eur uložil otcovi splatiť v mesačných splátkach vo výške 45 eur spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 28 ods. 2, 31 ods. 1, 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3 a 5 Zákona o rodine, vecne dôvodil tým, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že rodičia spolu nežijú od 01.01.2015 a o maloleté deti sa odvtedy stará matka, pričom obaja rodičia súhlasili s tým, aby jej deti boli zverené do osobnej starostlivosti a aby bola oprávnená spravovať majetok maloletých detí. Nakoľko rodičia sa v otázke stretávania otca s maloletými vedia dohodnúť mimosúdne, nežiadali aby tak urobil súd, čomu súd vyhovel. V časti určenia výživného nedošlo k rodičovskej dohode, preto ho upravil súd

vychádzajúc zo zistených majetkových pomerov rodičov a odôvodnených potrieb maloletých detí. Mal zistené, že matka bola na materskej dovolenke do mája 2014 kedy poberala iba rodičovský príspevok vo výške 200 eur mesačne a od tej doby bola vedená ako uchádzač o zamestnanie. Do marca 2015 bola bez akéhokoľvek príjmu z dôvodu, že otec maloletých bol živnostníkom a následne od marca 2015 bola práceneschopná. Mala zamestnanie len do novembra 2015, od 11.01.2016 vykonáva prácu na základe dohody o vykonaní práce s E. R.. Otec je živnostník ktorý podľa daňového priznania za rok 2013 dosiahol čistý príjem 1.787,36 eur a podľa daňového priznania za rok 2014 dosiahol základ dane 3.942 eur. Maloletý S. navštevuje od septembra 2015 tretí ročník základnej školy, matka mu platí školské obedy 27,50 eur, družinu 5,50 eur, polročne ZRPŠ 36 eur, mimo toho má výdavky na výchovný krúžok 10 eur, triedny fond 5 eur. Okrem toho mu matka kupovala učebnice anglického jazyka, ďalšie pracovné pomôcky, platila rôzne výlety a kultúrne podujatia zo školy. Navyše maloletý je alergik a navštevuje aj endokrinológa, kde platí ročný poplatok okolo 50 eur a dopláca za lieky 17 eur, tiež by podľa pokynov lekára mal dodržiavať zdravú výživu, je nutné mu cukor nahrádzať alternatívnym sladidlom, ktoré je finančne náročné a maloletý tak na stravu a oblečenie celkovo minie 100 eur mesačne. Maloletá dcéra navštevuje materskú školu kde platí ZRPŠ 35 eur ročne, príspevok na hygienické potreby 12 eur a stravu 25 - 26 eur, ošatenie ju stojí okolo 70 - 80 eur. Matka s deťmi býva v dvojizbovom byte, ktorý je v spoluvlastníctve oboch rodičov maloletých, platí tam mesačné nájomné do 100 eur, zálohu na elektrinu 34 eur a plyn 17 eur za tri mesiace. Spláca jeden úver po 60,62 eur a druhý po 78 eur, tiež dlh na kreditnej karte vo výške 32 eur mesačne. Má rôzne nedoplatky (odvoz smetí, zapojenie plynu, zdravotné poistenie). Otec od opustenia spoločnej domácnosti platí výživné na základe nariadeného predbežného opatrenia uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 16.09.2015, č.k. 13P/175/2015, vo výške 60,- eur na maloletého S. a 50,- eur na maloletú J. L., spolu teda 110,- eur. Poukazujúc na zásady pre určenie výživného súd stanovil výživné na maloletého S. za obdobie od 01.01.2015 do 31.07.2015 v sume určenej v predbežnom opatrení, ktorú otec od augusta 2015 aj platil, a keďže otec maloletých vykonáva od 15.08.2015 partnerskú službu pre spoločnosť K. J., súd mu od 15.08.2015 zvýšil výživné na maloletého S. na 150,- eur a na maloletú J. L. na 100,- eur, keď v rovnakej výške bolo výživné určené aj v rozvodovom konaní, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 13P/172/2015, kde bol dňa 22.01.2016 vyhlásený rozsudok. Zároveň súd prvého stupňa určil otcovi dlh na zročnom výživnom v celkovej výške 1.610 eur na obe deti za obdobie od 01.01.2015 do 31.01.2016 a zaviazal otca zaplatiť tento dlh v mesačných splátkach po 45 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu a to s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p..

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie otec maloletých v časti výživného s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci na nové konanie. Vytýkal súdu prvého stupňa, že pri určení výživného nevezal do úvahy jeho daňové priznanie za rok 2014, ale len príjem, nie však výdavky ktoré potrebuje na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmu aby mohol ďalej vykonávať podnikateľskú činnosť. Je ochotný platiť na obe deti výživné spolu 110 eur mesačne, keďže viac mu nedovoľuje jeho finančná situácia. Poukázal na to, že matka maloletých pred súdom neuvádzala pravdu, pokiaľ ide o okolnosti ich zoznámenia a financovania bytových potrieb, keď uspokojoval potreby jej, na úkor svojej bývalej rodiny pričom ona sa nepodieľala na chode spoločnej domácnosti, namietal tiež starostlivosť matky o domácnosť a maloletých, žiadal aby ju kolízny opatrovník pravidelnejšie kontroloval ohľadom výchovy maloletých aj v súvislosti s dochádzkou detí v škole, pretože tak, ako matka samotná nemá stanovený režim dňa, rovnako k tomu nevedie ani ich deti. Tvrdil, že nebola schopná nájsť si prácu, do domácnosti sama ničím neprispela a on ešte večer po návrate z práce upratoval byt, varil a pral, preto od manželky odišiel. Matka sa správala ľahkovážne - na úrade práce sa zaregistrovala až po ôsmich mesiacoch od ukončenia materskej dovolenky, neplatila si ani odvody do sociálnej či zdravotnej poisťovne, hoci jej na to peniaze dal, takže v súčasnosti má dlh Sociálnej poisťovni ešte 1.700 eur a zdravotnej poisťovni 700 eur s penálmí. Okrem toho majú množstvo pôžičiek, ktoré otec nestíha splácať a musí pritom platiť výživné na deti. Viackrát sa mu stalo, že nemal peniaze ani na opravu vozidla a na natankovanie nádrže, pričom pracuje ako taxikár. Navrhol, aby boli vo veci vypočutí svedkovia a aby súd nariadil psychiatrické vyšetrenie matky aj maloletých detí, za účelom objasnenia ich momentálneho psychického zdravotného stavu. Otec tiež žiadal zmenu sudkyne prvostupňového súdu, tvrdiac jej zaujatosť, ktorú však ničím neodôvodnil.

K podanému odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník a matka s návrhom na potvrdenie napadnutého rozsudku ako vecne správneho.

Matka vo vyjadrení uviedla, že otec v odvolaní klame a očierňuje ju, nebol to on ale matka, kto riešil bytovú situáciu, tiež nie je pravdou, že by nebola bývala evidovaná na úrade práce, pretože po dovŕšení troch rokov maloletej dcéry sa už 18.05.2014 zaevidovala na úrade ako uchádzač o zamestnanie, pričom dokonca manžel niektoré pohovory absolvoval pri hľadaní zamestnania s ňou. V tom čase intenzívne pomáhala manželovi s administratívnymi prácami pri jeho podnikateľských aktivitách a bez finančnej podpory jej brata by toto obdobie finančne nezvládli. Už pol roka po skončení materskej dovolenky dňa 30.12.2014 jej oznámil manžel, že od nich odchádza, že ho to s ňou nebaví a nemá na deti nervy, nasledujúci rok na rodinu celkom zabudol, pričom ona zostala bez príjmu, vedená na úrade práce, bez nároku na dávky v hmotnej núdzi. Následne v čase keď mala črevnú chrípku s horúčkami nebola schopná zaniest' potvrdenie o práceneschopnosti na úrad práce a preto ju vyradili z evidencie a za šesť mesiacov jej vznikol dlh na zdravotnom a sociálnom poistení, v ktorom období by nebola s deťmi prežila bez podpory svojich súrodencov a matky. Poprela, že by sa o maloletých nedostatočne starala, to otec sa o ne nestaral (deti nikdy u neho neboli viac ako 1 maximálne 2 dni a to 2 - 3 krát do roka) a nezaujímal ani v čase narodenín, menín, letných či iných prázdnin alebo sviatkov, okrem posielania 110,- eur. Počas roka 2015 sa jej napriek veľmi zúfalej situácii a za pomoci iných ľudí podarilo nájsť prácu v P., a.s., v R., iba na jeden mesiac, pretože jej to nevyhovuje z časového hľadiska kvôli deťom, chcela by si ale nájsť prácu na osem hodín tak, aby ráno stihla odvieť deti do škôl a po obede sa pre ne do 16.30 hod. vrátiť. V súčasnosti jej naďalej musia rôznym spôsobom vypomáhať susedia a to aj potravinami, so žiadosťou o pomoc sa obrátila aj na Mesto R. kde jej žiadosť evidujú. Aktívne si hľadá prácu, momentálne je vedená na úrade práce, zatiaľ má Dohodu o pracovnej činnosti na štyri hodiny v materskej škole, ktorú navštevuje jej dcéra. Pokiaľ ide o výživné, otec deťom posielal mesačne iba 110 eur, deti nemajú vôbec možnosť navštevovať akýkoľvek krúžok alebo športové aktivity, jednoducho matka na to nemá peniaze. Pritom na podnikanie otec vynaloží jedine výdavky na plyn, benzín a internet, žije v rodine kde sú štyria členovia zárobkovo činní a ich spoločný príjem je viac ako 2.500 eur. Matka je samoživiteľka s dvomi malými deťmi, otec pritom za auto platí lízing 415 eur, internet od 100 do 130 eur, ale na jeho deti má mesačne stačiť 50 - 60 eur. Matka nemá z čoho platiť nájom 200 eur mesačne, viac ako pol roka nemá zaplatený úver, ktorý spláca 60,27 eur, pričom bol braný na vyplatenie jeho auta. Úver za otca platí aj jej matka a to vo výške 128 eur na jeho zdravotné a sociálne poistenie, pretože hrozili exekúcie. K tvrdeniu otca, že počas ich spolužitia on sa staral o domácnosť, učil sa s deťmi a chodil s nimi von, poukázala na zrejmu nezrovnalosť, keďže v takom prípade by celý deň nestíhal byť v práci, kam odchádzal o 05.00 hod. ráno a večer prichádzal o 22.00 hod. Na vykonanie otcom navrhovaných dôkazov nevidela dôvod.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého je dôvodné iba čiastočne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10P/27/2015 je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S. a maloletej J. L. na čas do rozvodu. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo určené výživné na obe deti a uložená povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 01.01.2015 ku dňu vyhlásenia rozsudku.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že od ukončenia spolužitia rodičov maloletých 31.12.2014 sa deti nachádzajú v osobnej starostlivosti matky, ktorej aj súdom preto boli zverené a v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť, keďže žiadny z účastníkov konania sa neodvolal. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že otec začal platiť výživné až na základe nariadeného predbežného opatrenia a to počnúc mesiacom august 2015 v sume 60,- eur na syna a 50,- eur na dcéru a v tejto výške súd prvého stupňa posúdil výživné na deti ako primerané, ale iba do 31.07.2015 a následne výživné zvýšil u mal. S. zo sumy 60,- eur na 150,- eur a u mal. J. L. zo sumy 50,- eur na 100 eur z dôvodu, že príjem otca sa podstatne zvýšil, ktorá zmena pomerov musela potom nájsť svoj odraz aj vo výške jeho vyživovacej povinnosti.

Výhrady otca v odvolaní smerujúce proti rozhodnutiu o výške určeného výživného vychádzali z jeho presvedčenia, že súd prvého stupňa sa pri rozhodovaní opieral o nedostatočne zistený skutkový stav, resp. aj skutočnosti, ktoré dokazovaním zistil, nesprávne vyhodnotil. Odvolací súd však otcovi v tomto smere nedal za pravdu, keď nemal dôvod sa nestotožniť so spôsobom, akým súd zistil, ustálil a posúdil možnosti a schopnosti výživou povinného otca a odôvodnené potreby detí a zhodne so súdom prvého

stupňa odvolací súd považoval s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania výšku výživného, určenú súdom prvého stupňa, za primeranú.

V konaní bolo preukázané, že otec je od 17.12.1992 SZČO, podľa výpisu zo živnostenského registra v predmete podnikania maliar - natierač, toto povolanie však podľa jeho vyjadrenia musel zanechať zo zdravotných dôvodov a pracuje ako taxikár. Podľa daňového priznania za r. 2013 otec dosiahol základ dane 1.787,36 eur (čo je v prepočte na jeden mesiac čistý príjem cca 149,- eur), za r. 2014 dosiahol základ dane 3.942,42 eur (čo v prepočte na jeden mesiac predstavuje čistý príjem cca 328,50 eur). Podľa jeho vyjadrenia do marca 2015 robil taxikára pre firmu Q. T. (táto potvrdila, že pre ňu pracoval ako živnostník na základe zmluvy o poskytovaní dispečerských služieb) a v súčasnosti pracuje ako taxikár pre spoločnosť K. J. s.r.o., ktorá súdu potvrdila, že otec maloletých je registrovaným partnerským vodičom tejto spoločnosti od 15.08.2015 a k 31.12.2015 mu za vykonané služby boli vyplatené sumy v celkovej výške 9.580,21 eur. To predstavuje u otca priemerný hrubý mesačný zárobok za uvedených 5 mesiacov cca 1.916,- eur. Jeho bývalá prvá manželka L. G. potvrdila, že otec býva u nej a prispieva jej na domácnosť sumou 130,- eur mesačne. Otec spláca viaceré pôžičky od nebankových subjektov, má aj nedoplatok v zdravotnej poisťovni a sociálnej poisťovni, auto má na leasing, ktorý stále spláca.

Matka maloletých bola do mája 2014 na materskej dovolenke s rodičovským príspevkom 203,20 eur, od 18.05.2014 bola zaradená ako uchádzača o zamestnanie bez nároku na dávky a poberala iba prídavky na dve deti v sume cca 47,- eur. Z evidencie bola v máji 2015 vyradená z dôvodu, že pre ochorenie sa nestihla prísť hlásiť v určenom termíne. V čase od 12.10.2015 do 11.11.2015 bola zamestnaná v P. J. S. v.o.s., kde podľa záznamov Sociálnej poisťovne dosiahla v októbri vymeriavací základ 454,73 eur a v novembri 116,53 eur, v mesiaci december jej boli vyplatené nemocenské dávky 50,- eur. Po skončení práceneschopnosti dňa 04.01.2016 je od 05.01.2016 opäť vedená ako uchádzača o zamestnanie. Od 11.01.2016 má príjem vo výške 148,- eur mesačne z Dohody o vykonaní práce uzavretej s E. R.. Matka okrem nákladov na bývanie, stravy, ošatenia, vecí dennej potreby a liekov tiež platí dlhy z úverov a viaceré nedoplatky na nákladoch súvisiacich s bývaním, mimo toho uhrádza prevažnú väčšinu nákladov na výživu maloletých.

Súd pri určení výživného musel brať do úvahy jednak schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ďalej zistené odôvodnené potreby maloletých (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), a v neposlednom rade osobnú starostlivosť o deti (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine), pričom vychádzal tiež zo zásady, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

Z dokazovania je nepochybné, že otec má lepšie možnosti a schopnosti vyživovať maloletých ako matka. Je tomu predovšetkým z dôvodu vyšších príjmov, ktorých výška sa do konca júla 2015 u otca pohybovala netto 328,50 eur mesačne (kedy matka poberala iba cca 47,- eur ako prídavky na deti) a od augusta 2015 sa príjmy otca zvýšili na cca 1.916,- eur brutto (zatiaľ čo matka stále poberala iba prídavky na deti a až v októbri mala riadny príjem 454,73 eur zo zamestnania v Kauflande, v novembri dosiahla iba 116,53 eur a v decembri iba nemocenské dávky 50,- eur, následne od januára 2015 dosahuje zárobok 148,- eur a k tomu poberať naďalej prídavky na deti cca 47,- eur). V rámci posudzovania možností a schopností rodičov súd vzal do úvahy aj nevyhnutné výdavky oboch rodičov, kde najvyššia položka sa týka obvykle nákladov na bývanie a domácnosť a aj v tomto smere je matka v horšej situácii, pretože jej náklady sú vyššie ako otcove, keď matka hospodári sama na rozdiel od otca, žijúceho s viacerými členmi domácnosti a jeho podiel predstavuje iba fixnú sumu 130,- eur (výdavky oboch rodičov vynakladané na úvery a pôžičky súd neposudzoval ako výdavky, majúce prednosť pred výživným na deti v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine).

Berúc do úvahy, že matkin súčasný príjem predstavuje cca 195,- eur, čo je značný nepomer oproti otcovmu príjmu, ktorý aj po zaplatení nákladov potrebných na udržanie podnikania, je niekoľkonásobne vyšší, zároveň berúc do úvahy, že pravidelné mesačné náklady uhrádzané z čistého príjmu rodičov (súvisiace s bývaním, stravou, liekmi a pod.) sú na strane matky vyššie, pričom majetok oboch rodičov je približne rovnaký (obaja vlastnia spoločný byt) a súčasne obaja majú rovnaký počet vyživovacích povinností (t.j. iba k týmto dvom maloletým deťom), okresný súd správne uzavrel, že výživu maloletých detí by mal zabezpečovať otec podstatne vyššou mierou ako matka, ktorá navyše deťom poskytuje osobnú starostlivosť, na ktorej sa otec podieľa iba sporadicky formou stretávania s deťmi, a táto okolnosť tiež musela byť pri určení výživného zohľadnená.

Vychádzajúc z takto zistených pomerov odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považoval výživné do konca júla 2015 v sume 60,- eur na mal. S. a v sume 50,- eur na mal. J. L. za primerané a zodpovedajúce kritériám zakotveným Zákonom o rodine. Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodný argument otca, uvádzaný v odvolaní, podľa ktorého súd nezohľadnil jeho daňové priznanie za rok 2014, len príjem bez zohľadnenia výdavkov, potrebných na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmu, pretože podľa tohto daňového priznania otec dosiahol celkové hrubé príjmy 7.913,- eur, z toho mal výdavky na podnikanie 3.970,58 eur a zostal mu zisk 3.942,42 eur, takže jeho priemerný mesačný zisk bol 328,53 eur, z neho potom už uhradza len ostatné výdavky ako je strava, bývanie, ošatenie a pod. a samozrejme výživné na jeho maloleté deti. Takto zistené príjmy otca odôvodňujú záver súdu o primeranosti výživného v celkovej sume 110,- eur na obe deti do 31.07.2015, teda v čase, kedy matka poberajúca iba 47,- eur, nemohla na deti prispievať sumou vyššou ako ustanovuje § 62 ods. 3 Zákona o rodine, upravujúci tzv. minimálne výživné, teda sumou 27,30 eur na každé maloleté dieťa. Absencia vlastných matkiných príjmov v uvedenom období bola súdom zatiaľ akceptovaná z dôvodu, že po ukončení materskej dovolenky si nedokázala hneď nájsť časovo vyhovujúce zamestnanie, ktoré by jej zároveň umožňovalo aj zabezpečovať starostlivosť o deti, o ktoré sa musí starať sama. Rovnako správne potom postupoval súd prvého stupňa, ktorý výživné zvýšil od mesiaca august 2015, kedy príjem otca markantne stúpol a tým sa zmenili jeho schopnosti a možnosti deti živiť a zvýšila sa jeho životná úroveň, na ktorej majú jeho deti právo sa podieľať. Pri sume priemerného príjmu brutto cca 1.916,- eur (aj po zohľadnení skutočnosti, že príjem netto bude nižší), je otec schopný bez problémov platiť výživné na deti v celkovej výške 250,- eur tak, ako to určil okresný súd, pričom zároveň dokáže pokrývať všetky svoje ostatné nevyhnutné mesačné výdavky.

Odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa pokiaľ ide o určenú výšku výživného a to aj s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletých, keď z dokazovania vyplynulo, že maloletý S. je žiakom 3. triedy ZŠ, platí stravné v škole, družinu, poplatok ZRPŠ, školské pomôcky, výlety a pod. a má zo zdravotných dôvodov (potravinová intolerancia a štítna žľaza) zvýšené výdavky na výživu, keďže vyžaduje osobitné stravovanie a pravidelné užívanie liekov, navyše nosí dioptrické okuliare. Mal J. je zdravý a jej výdavky sú primerané veku, navštevuje materskú školu v R., kde platí bežné poplatky, stravu a ZRPŠ. Deti nemajú žiadnu platenú mimoškolskú činnosť, keďže matka na to nemá finančné prostriedky. Z uvedeného je zrejme, že syn má citeľne vyššie výdavky na výživu ako dcéra, jednak z dôvodu vyššieho veku, ďalej z dôvodu návštevy základnej školy, ktorá obnáša aj nákup školských pomôcok, ale najmä zo zdravotných dôvodov a je preto namieste, aby výživné bolo na mal. S. vyššie ako na mal. J. L., pričom aj v tomto smere odvolací súd považoval sumy, určené súdom prvého stupňa za primerané a dostatočne zohľadňujúce ich rozdielne potreby.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti čo do výšky výživného potvrdil, majúc za to, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre vydanie rozhodnutia, svoje rozhodnutie v tejto časti dostatočne odôvodnil, pričom sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami rodičov a vzhľadom k tomu, že otec ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové podstatné skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné v odvolacom konaní prihliadnuť, odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, pričom nevidel potrebu vykonávania dôkazov navrhnutých otcom a to z dôvodu nehospodárnosti a najmä z dôvodu, že podľa názoru odvolacieho súdu nemohli tieto dôkazy žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie súdu. K výhradám otca, týkajúcim sa starostlivosti matky o maloletých odvolací súd uvádza, že u nej neboli zistené žiadne závažné nedostatky, ani kolízny opatrovník zanedbanie v starostlivosti alebo výchove detí nezistil a dokonca ani otec jej nedostatočnú starostlivosť doteraz nenamietal a so zverením detí matke súhlasil. Z obsahu odvolania pritom nevyplývajú žiadne také závažné skutočnosti, ktoré by viedli odvolací súd k záveru, že treba matkine schopnosti v tomto smere spochybňovať a preto súd tvrdenia otca vyhodnotil ako nepodložené.

Otec tiež žiadal zmenu sudkyne prvostupňového súdu, tvrdiac jej zaujatosť, ktorá však nespĺňa náležitosti podľa § 15a O.s.p. a preto na túto námietku nebol dôvod prihliadať.

Napadnutý rozsudok si však vyžiadal zmenu zo strany odvolacieho súdu a to z dôvodu, že odvolací súd nevidel žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa na určenie výživného späťne, t.j. za obdobie pred podaním návrhu. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie

na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Toto ustanovenie zakotvilo výnimočnosť priznania výživného späťne pred začatím konania a preto je súd povinný vyhodnotiť, či sú tu dôvody, ktoré by bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď potom, ako si povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť a prečo oprávnený rodič neuplatnil nárok na určenie výživného včas (napr. z dôvodu dlhodobého pobytu v nemocnici, v zahraničí a pod.). V prejednávanej veci matka podala návrh na súd dňa 04.05.2015 a následne na pojednávaní dňa 14.01.2015 súdu uviedla, že žiada výživné priznať od 01.01.2015, pričom ako jediný dôvod pre takéto späťné určenie výživného uviedla skutočnosť, že rodičia spolu nežijú od 01.01.2015 a otec na výživu detí neprispieva, čo však rozhodne nie je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, keď nič matke nebránilo, aby návrh na súd podala už skôr. Nakoľko v tomto prípade niet žiadneho dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý by zdôvodňoval výnimočné priznanie výživného aj späťne, odvolací súd v časti počiatku vyživovacej povinnosti za použitia ust. § 220 O.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že otcovi túto povinnosť určil až od 01.05.2015.

Zároveň s ohľadom na skutočnosť, že dňa 26.02.2016 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 13P/172/2015, ktorým boli upravené práva a povinnosti rodičov maloletých na čas po rozvode, je zrejmé, že platnosť predchádzajúcej úpravy aj v časti určenia vyživovacej povinnosti na deti sa skončila dňom právoplatnosti novej súdnej úpravy. Bolo preto potrebné za použitia ust. § 220 O.s.p. zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa aj v tejto časti a preto odvolací súd určil, že vyživovacia povinnosť otca na čas do rozvodu (ktorá je predmetom tohto konania) trvá iba do 26.02.2016, pretože následne vstupuje do platnosti rozsudok č.k. 13P/172/2015. Z rovnakých dôvodov, ako aj z dôvodu potreby rozčlenenia dlhu na zročnom výživnom na každé z maloletých detí, ktoré sú samostatne vymáhateľnými nárokmi, odvolací súd potom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti týkajúcej sa zročného výživného, a berúc do úvahy vykonanú zmenu počiatku a konca stanovenej vyživovacej povinnosti. Otec platí na maloleté deti počnúc mesiacom august 2015 výživné vo výške určenej predbežným opatrením, t.j. 60,- eur na mal. S. a 50,- eur na mal. J. L., preto odvolací súd vyčíslil dlh na zročnom výživnom u oboch detí za obdobie od 01.05.2015 do 26.02.2016 na maloletého syna vo výške 810,- eur (3 mesiace x 60,- eur + 7 mesiacov x 150,- eur po odpočítaní zaplatených 7 mesiacov x 60,- eur, t.j. 1.230,- eur - 420,- eur) a rovnako dlh na zročnom výživnom na maloletú dcéru vo výške 500,- eur (3 mesiace x 50,- eur + 7 mesiacov x 100,- eur po odpočítaní zaplatených 7 mesiacov x 50,- eur, t.j. 850,- eur - 350,- eur) s tým, že počnúc mesiacom marec 2016 už platí nová súdna úprava podľa rozsudku č.k. 13P/172/2015. Takto určené zročné výživné súd povolil otcovi splácať v primeraných mesačných splátkach po 25,- eur a po 15,- eur spolu s bežným výživným tak, aby v zmysle ustálenej súdnej praxe bolo dlžné výživné splatené najneskôr do troch rokov.

O práve na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 2 O.s.p. za použitia ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. rovnako ako súd prvého stupňa, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu a síce tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo. Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.